

موضوع	آیین نامه اجرایی موضوع ماده ۲۱۸ قانون مالیات های مستقیم
	<p>شماره: 200/6978/ص تاریخ: 1390/03/24 تاریخ روزنامه رسمی: 1390/03/30</p> <p>موضوع: اصلاحیه آیین نامه اجرایی موضوع ماده (218) قانون مالیات های مستقیم مصوب 1366/12/03 با آخرین اصلاحات مصوب 1380/11/27</p> <p>این آیین نامه بر اساس ماده 218 قانون مالیات های مستقیم مصوب اسفند ماه 1366 و اصلاحیه های بعدی آن به شرح مواد و تبصره های ذیل تنظیم، و بعد از تصویب و پانزده روز پس از انتشار آن در روزنامه رسمی کشور به اجرا گذاشته می شود.</p> <p>کلیات واژه ها و اصطلاحات بکار برده شده در این آیین نامه به شرح زیر تعریف می شود:</p> <p>الف) «سازمان»: سازمان امور مالیاتی کشور.</p> <p>ب) «قانون»، «ق.م.م»: حسب مورد قانون مالیات های مستقیم مصوب 1366/12/03 مجلس شورای اسلامی و اصلاحیه های بعدی آن و «ق.م.ا.ا.» قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 1387/02/17 مجلس شورای اسلامی.</p> <p>ج) «واحد مالیاتی»: کوچکترین جزء تقسیمات ساختاری است که براساس محدوده جغرافیایی، منابع مالیاتی، نوع مودیان و یا برحسب وظایف مقرر در «قانون» و از طرف «سازمان» تعیین می شود.</p> <p>د) «اداره امور مالیاتی»: منظور از اداره امور مالیاتی در موارد مختلف «قانون» واحد سازمانی مشخصی است که شامل تقسیمات اداری کوچکتر به نام «گروه مالیاتی» می شود و براساس محدوده جغرافیایی، منابع مالیاتی، نوع مودیان و یا برحسب وظایف مقرر در «قانون» با تعداد کافی «واحد مالیاتی در اداره وصول و اجراء» تعیین می گردد.</p> <p>ه) «مودی مالیاتی»: به صاحب درآمد اعم از شخص حقیقی و حقوقی که به موجب «قانون» مشمول پرداخت مالیات می باشد.</p> <p>و) «شخص ثالث»: شخصی که مطابق مقررات قانون مکلف به پرداخت مالیات دیگران بوده و یا پرداخت مالیات دیگری را تعهد و ضمانت کرده و یا وجه نقد، اموال، دارایی و یا مطالبات مودی نزد او باشد. شخص ثالث در حکم مودی مالیاتی محسوب و از نظر وصول بدهی مالیاتی مطابق این آیین نامه با او رفتار خواهد شد.</p> <p>ز) «مأمور اجراء»: حسب مورد عبارت است از کاردان مالیاتی، کارشناس مالیاتی، کارشناس ارشد مالیاتی، رئیس گروه مالیاتی و رئیس امور مالیاتی.</p> <p>ح) «مسئول واحد اجرائیات»: حسب مورد مدیرکل، معاونان مدیرکل، رئیس امور مالیاتی، رئیس گروه مالیاتی و کارشناس ارشد مالیاتی می باشد.</p> <p>ط) «هیأت اجرایی»: متشکل از نماینده دادگستری و همچنین برحسب نیاز تعدادی از کارمندان با سابقه به عنوان مأموران اجراء و مأموران نیروی انتظامی می باشد که از بین آنها یک نفر به عنوان سرپرست هیأت اجرایی توسط مسئول اجرائیات انتخاب می شود.</p> <p>تذکر: اصطلاحات و عناوین شغلی براساس آیین نامه موضوع ماده 219 قانون مالیات های مستقیم بوده و در صورت تغییر، اعمال خواهد شد.</p>

فصل اول: شرایط صدور برگ اجرایی

ماده ۱- هرگاه مودی ظرف مهلت مقرر در ماده 210 قانون مالیات های مستقیم نسبت به پرداخت یا ترتیب پرداخت مالیات قطعی شده خود اقدام ننماید اداره امور مالیاتی نسبت به صدور برگ اجرایی معادل بدهی اعم از اصل و جرایم متعلق برای استیفای مالیات از اموال منقول و غیرمنقول او اقدام خواهد نمود.

ماده ۲- برگ اجرایی مطابق تبصره یک ماده 210 قانون مالیات های مستقیم تنظیم خواهد شد.

ماده ۳- برگ اجرایی در سه نسخه تهیه، یک نسخه در پرونده بایگانی، نسخه دیگر به مودی ابلاغ و نسخه ثالث با قید تاریخ ابلاغ به امضای مودی و مأمور ابلاغ رسیده و برای بایگانی در پرونده مربوط به اجرائیات اداره امور مالیاتی اعاده می شود.

ماده ۴- مقررات فصل هشتم از باب چهارم قانون مالیات های مستقیم در مورد ابلاغ اوراق اجرایی لازم الرعایه می باشد.

فصل دوم: بازداشت اموال

ماده ۵- هرگاه مودی پس از ابلاغ برگ اجرایی طرف یک ماه مقرر، کلیه بدهی خود را پرداخت نکند یا ترتیب پرداخت آن را ندهد معادل کلیه بدهی او اعم از اصل و جرایم متعلقه به اضافه ده درصد کل بدهی از انقد و اسهل اموال مودی بازداشت خواهد شد. صدور دستور توقیف و دستور اجرای آن به عهده مسوول اجرائیات خواهد بود. هرگاه اموال منقول مودی تکافوی بدهی او را ننماید یا به اموال منقول وی دسترسی نباشد از اموال غیرمنقول او به ترتیب مقرر در همین آیین نامه بازداشت خواهد شد.

ماده ۶- توقیف اموال مودی توسط هیأت اجرایی شامل مأمور اجراء و حسب اقتضاء با کمک مأمورین نیروی انتظامی با حضور نماینده دادستان یا دادگاه عمومی بخش به عمل خواهد آمد. عدم حضور مودی، بسته یا قفل بودن محلی که اموال در آن است یا امتناع مودی و کسان او از باز کردن در، مانع عملیات اجرایی نبوده و هیأت مزبور، می تواند در باز و اموال را با تنظیم صورت جلسه بازداشت نماید.[2]

تبصره ۱- درخواست نمایندگی از دادستان یا دادگاه عمومی بخش، توسط سازمان امور مالیاتی صورت می پذیرد؛ رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور می تواند این اختیار را به مدیران کل و یا بالاترین مقام مسئول مالیاتی ذی ربط تفویض نماید. در این صورت دادستان عمومی و انقلاب یا رئیس دادگاه عمومی بخش محل، نسبت به صدور نمایندگی اقدام لازم را معمول خواهد داشت.

تبصره ۲- چنانچه در محلی که اموال در آن قرار دارد، نتوان فی المجلس باز نمود، هیأت اجرایی مکلف است در مزبور و سایر محل هایی که احتمال ورود می رود را پلمب و لاک و مهر نموده و حداکثر ظرف مدت بیست و چهار ساعت در و سایر محل های پلمب شده را باز و اموال را پس از تنظیم صورت مجلس، بازداشت نمایند. در صورت وجود سکنه یا موجودات جاندار در محل، هیأت اجرایی هرگونه اقدام لازم را به منظور پیشگیری از خروج اموال به عمل خواهد آورد.

ماده ۸- در هر موقع که از طرف هیأت اجرایی از نیروی انتظامی یا سایر ضابطین قضایی استمداد شود، ضابطین مربوط مکلفند فوراً اقدام لازم را معمول دارند و در صورت تأخیر و مسامحه یا تعلل یا عدم انجام وظیفه، مراتب صورت جلسه و به دادسرای عمومی و انقلاب یا دادگاه عمومی بخش محل، گزارش تا طبق مقررات مربوط تحت تعقیب قرار گیرند.

ماده ۸- بازداشت اموال زیر ممنوع است:

اموال مذکور در ماده 212 قانون مالیات های مستقیم مصوب 1366/12/03 با آخرین اصلاحات مصوب 1380/11/27;

تبصره ۱- هرگاه نسبت به مال منقول یا غیرمنقول یا وجه نقد توقیف شده، شخص ثالث اظهارحقی نماید، اگر ادعای مزبور مستند به حکم قطعی یا سند رسمی بوده که تاریخ آن مقدم بر تاریخ توقیف باشد، توقیف رفع می شود، در غیر این صورت عملیات اجرایی تعقیب می گردد و مدعی حق برای اثبات ادعای خود می تواند به هیأت موضوع ماده 216 قانون مالیات های مستقیم شکایت کند. این هیأت در صورتی که ادعای شاکی را وارد دانست، قرار رفع توقیف اموال را صادر می نماید. قرار صادره قطعی و لازم الاجرا می باشد. در این صورت قسمت اجرائیات اداره امور مالیاتی باید سایر اموال شناسایی شده مودی را توقیف نماید.

تبصره ۲- چنانچه، اموال مودی در جایی باشد که در آن بسته باشد و از بازکردن آن خودداری نمایند، هیأت اجرایی حسب مورد با حضور مأمور نیروی انتظامی یا ضابطین قضایی یا دهیان یا دهمدار محل، برای باز کردن در و توقیف مال اقدام لازم معمول می دارد و در مورد باز کردن محلی که کسی در آن نیست، حسب مورد نماینده دادستان یا دادگاه عمومی بخش محل، نیز باید حضور داشته باشد.

تبصره ۳- توقیف مال غیرمنقولی که سابقه ثبت ندارد، به عنوان مال مودی، هنگامی جایز است که مودی در آن تصرف

مالکانه داشته باشد و یا مودی به موجب حکم قطعی نهایی مالک شناخته شده باشد.

ماده ۹- هرگاه اموال در حال بازداشت بین مودی و شخص یا اشخاص دیگری که بدهی مالیاتی ندارند مشاع و مشترک باشد، در این صورت اگر از طرف شخص یا اشخاص مذکور دلیل موثری ارائه شود که مبین میزان سهم هر یک باشد، نسبت به بازداشت سهم معین مودی از مال مذکور اقدام، والا فرض به تساوی سهم یا سهام هر یک شده و در حدود سهم مودی از اموال مورد اشاعه بازداشت خواهد شد.

تبصره- از اموال منقول موجود در محل سکونت زوجین، آن چه معمولا و عادتاً مورد استفاده اختصاصی زن باشد، متعلق به زن و آن چه مورد استفاده اختصاصی مرد باشد، متعلق به شوهر و بقیه از نظر مقررات این آیین نامه مشترک بین آنان به شمار می آید، مگر این که مدعی، خلاف آن را طی شکایتی که به هیأت موضوع ماده 216 قانون مالیات های مستقیم تقدیم می دارد، ثابت نماید.

ماده ۱۰- قبل از بازداشت اموال صورت جلسه ای تهیه می شود که در آن مشخصات کلیه اموال مورد بازداشت نوشته می شود؛ در صورت لزوم کیل، وزن و عدد آن؛ در مورد طلا و نقره آلات، عیار تقریبی آنها تعیین و در صورت مجلس قید می گردد؛ در جواهرات عدد و اندازه و صفات و اسامی سایر مشخصات آنها؛ در کتاب، اسم کتاب و نویسنده و تاریخ چاپ و در کتب خطی، مشخصات آنها به طور کامل؛ در تابلو و پرده های نقاشی موضوع پرده و تابلو، طول و عرض آنها و اسم نقاش اگر ممکن باشد؛ در مال التجاره چه در انبار و چه در جای دیگر نوع مال التجاره و شماره و عدل و نمره و رنگ و سایر مشخصات آنها تصریح می شود؛ در سهام و اوراق بهادار، شماره و مبلغ اسمی و نوع آنها و در مورد سایر اموال، مشخصات مربوط به آن مال در صورت مجلس معین می شود. همچنین در صورت ریز اموال، نو و یا مستعمل بودن آن قید می گردد.

تبصره- صورت مجلس مذکور باید امضاء، علامت گذاری و مهور به مهر اجراء و هیأت اجرایی گردد و در صورت لزوم قیطان کنشی و برگ شماری شود.

ماده ۱۱- اگر در نوشتن صورت مجلس اموال اشتباهی رخ دهد باید در آخر همان صورت مجلس، تصحیح و به امضای هیأت اجرایی و مودی و شهود در صورت حضور برسد؛ در صورت عدم حضور مودی، نمایندگان مذکور در ماده 6 این آیین نامه آن را امضاء می کنند. تراشیدن و پاک کردن و نوشتن بین سطور ممنوع است.

ماده ۱۲- صورت مجلس اموال بازداشت شده دارای تاریخ روز، ماه و سال با تمام حروف بوده و کلیه صفحات آن به امضای اشخاصی که در موقع بازداشت حضور دارند با ذکر نام و مشخصات و سمت هر یک می رسد و چنانچه از امضاء امتناع نمایند مراتب در صورت مجلس قید خواهد شد.

ماده ۱۳- اموال مورد توقیف به قید فوریت به وسیله کارشناس ارشد مالیاتی ارزیابی شده و پس از تأیید رئیس گروه مالیاتی که در صورت عدم تأیید، نظر رئیس گروه مالیاتی ملاک عمل خواهد بود یک نسخه از برگ ارزیابی به مودی ابلاغ خواهد شد. چنانچه مودی نسبت به ارزیابی مذکور معترض باشد، می تواند ظرف مدت ده روز از تاریخ ابلاغ، کتبا از اداره امور مالیاتی تقاضا نماید که ارزیابی به وسیله کارشناس رسمی دادگستری یا خبره بعمل آید. در این صورت وقتی به درخواست مزبور ترتیب اثر داده خواهد شد که حق الزحمه کارشناس طبق مقررات مربوط تودیع و قبض آن به اجرائیات اداره امور مالیاتی ارائه شود، گزارش کارشناس رسمی یا خبره باید ظرف مدت پانزده روز از تاریخ تقاضای مودی تهیه و توسط کارشناس رسمی دادگستری یا خبره به اجرائیات اداره امور مالیاتی مربوط ارائه گردد.

تبصره ۱- حق الزحمه کارشناس رسمی دادگستری یا خبره که به قید قرعه از میان سه برابر تعداد مورد نیاز انتخاب می شود در هر صورت طبق مقررات برعهده مودی می باشد.

تبصره ۲- چنانچه ویژگی اموال بازداشت شده به گونه ای باشد که برای ارزیابی نیاز به مهلت بیشتری باشد، به تشخیص اداره امور مالیاتی با توجه به دلایل توجیهی و درخواست استمهال کارشناس و یا ارزیاب ذی ربط، حداکثر تا پانزده روز افزون بر مهلت یاد شده تمدید خواهد شد.

ماده ۱۴- هرگاه اختلاف ارزیابی کارشناس رسمی دادگستری یا خبره منتخب مودی با ارزیابی اداره امور مالیاتی کمتر از پانزده درصد باشد، نظر کارشناس یا خبره منتخب، ملاک عمل قرار خواهد گرفت؛ در غیر این صورت نظر کارشناس رسمی یا خبره به عنوان قیمت پایه قطعی فروش، ملاک عمل قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۵- اموالی که باید توقیف شود در محلی که هست توقیف و برحسب نیاز و موقعیت محل ورودی ها و خروجی ها با رعایت تبصره های ماده 6 این آیین نامه پلمب و یا در صورت لزوم به جای محفوظی منتقل خواهد شد.

تبصره ۱- حمل مواد قابل احتراق و انفجار به محل دیگر ممنوع است، مگر این که محل فعلی، مناسب تشخیص داده نشود. در این صورت مواد توقیف شده باید به شخص مسئولی وفق مقررات ماده 17 این آیین نامه سپرده شود.

تبصره ۲- تعیین محل نگهداری اموال توقیفی با هیأت اجرایی خواهد بود. در صورت لزوم انتقال اموال به محل دیگر، موضوع باید با ذکر دلیل در صورت مجلس قید گردد.

تبصره ۳- محل محفوظ به مکانی اطلاق می شود که براساس نوع کالا و با رعایت جوانب ایمنی و برحسب عرف مسلم برای نگهداری اموال مناسب باشد.

ماده ۱۶- اموال ضایع شدنی و یا اموالی که بهای آن متناسب با هزینه نگهداری نباشد، فوراً و بدون انجام تشریفات فروخته می شود.

تبصره- تشخیص اموال ضایع شدنی براساس عرف مسلم و پیشنهاد هیأت اجرایی و تأیید اداره امور مالیاتی خواهد بود.

ماده ۱۷- هیأت اجرایی برای حفاظت اموال مورد توقیف، شخص معتمدی را به عنوان حافظ اموال و در صورت امکان با موافقت مودی تعیین می کند که مسئولیت حفاظت اموال و یا حسب مورد حفاظت پلمب های الصاقی برابر صورت مجلس تنظیمی را بر عهده دارد. حافظ اموال حق جابجایی اموال را ندارد. حدود وظایف و مسئولیت های حافظ اموال و عنداللزوم مراقب، توسط هیأت اجرایی به وی تفهیم می شود.

ماده ۱۸- در صورتی که بین مودی و مأمور اجرای مربوط در تعیین حافظ اموال توافق حاصل نشود، اتخاذ تصمیم قطعی با مسئول اجرائیات مربوط است. پس از تعیین حافظ اموال یک نسخه از صورت ریز اموال توقیفی به او تسلیم و از وی رسید گرفته می شود.

ماده ۱۹- هرگاه برای اموال مورد توقیف، حافظ اموال پیدا نشود و آن اموال در جای محفوظ و معینی باشد؛ در همان محل، توقیف و ورودی ها و خروجی های آنجا به وسیله مأمور اجراء پلمب خواهد شد. در غیر این صورت اموال توقیفی با رعایت تبصره های ۲ و ۳ ماده ۱۵ این آیین نامه به جای محفوظی منتقل و محل ورود و خروج پلمب می شود؛ به هر حال هر اقدام لازم دیگری برای حفاظت کامل اموال تا سرحد امکان انجام خواهد شد.

ماده ۲۰- در صورتی که جای محفوظ و معینی پیدا نشود مأمور اجراء به هر یک از اموال در جایی که هست کاغذی الصاق، و محل الصاق را لاک و مهر و مراتب را در صورت ریز اموال توقیفی ذکر خواهد کرد. و در چنین صورتی صاحب مال هم حق دارد محل الصاق مهر خود را پهلوی مهر مأمور اجراء بزند. در این گونه موارد مأمور اجراء موظف است اقدام مقتضی برای حفاظت از اموال بازداشت شده معمول یا ترتیب انتقال سریع آن را به جای محفوظی بدهد.

ماده ۲۱- هرگاه مودی حین بازداشت اموال حاضر باشد و از جهات مواد ۸، ۹ و ۱۱ این آیین نامه، ایرادی وارد نماید بعداً از جهات مذکور حق اعتراض نخواهد داشت؛ در صورتی که ایراد و اعتراضی داشته باشد خلاصه آن در ذیل صورت مجلس توقیف اموال ترجیحاً توسط خود او و یا نماینده وی نوشته خواهد شد.

ماده ۲۲- هرگاه مدت بازداشت باعث فساد بعضی از اموال توقیفی شود از قبیل فرش و پارچه های پشمی و غیره، اموال مزبور را باید جدا و به نحوی بازداشت کرد که بتوان سرکشی و مراقبت نمود؛ در مواردی که مسئولیت مراقبت و سرکشی اموال بازداشتی به عهده شخص دیگری گذاشته شده است، حافظ اموال ملزم به نظارت بر اقدامات نامبرده برای جلوگیری از فساد این قبیل اموال خواهد بود و در صورت مسامحه و غفلت مراقب و حافظ اموال اگر خساراتی وارد شود نامبردگان متضامناً مسئول جبران خسارت وارده خواهند بود.

ماده ۲۳- حافظ و مراقب اموال بازداشتی حق ندارند اموال توقیفی را به هیچ وجه مورد استفاده قرار داده و یا در اختیار دیگری قرار دهند و یا بدون اجازه کتبی مسئول اجرائیات، آن را به محل دیگری انتقال دهند و در صورتی که بر اثر تخلف آنها و یا تعدی و تفریط نسبت به اموال بازداشتی خسارتی وارد شود ملزم به جبران خسارت وارده خواهند بود.

ماده ۲۴- هیأت اجرایی مکلف است، گزارشی از عملیات خود را در پنج نسخه حسب نوع مال به شرح ماده ۱۲ این آیین نامه تنظیم و به امضای حاضرین رسانده و نسخه ای از آن را به انضمام صورت مجلس اموال توقیفی در قبال اخذ رسید به ترتیب به مسئول اجرائیات، حافظ اموال، نماینده دادستان و مودی تسلیم و یک نسخه از آن را در پرونده اجرائیات نگهداری نماید.

تبصره ۱- نسخه ای از صورت مجلس تنظیمی در مورد وسائط نقلیه موتوری توسط اداره امور مالیاتی، به اداره راهنمایی و رانندگی محل یا اداره ای که حسب مورد مسئول صدور مجوز نقل و انتقال وسیله نقلیه می باشد ارسال و کتبا اعلام می شود که وسیله نقلیه مذکور در قبال بدهی مودی بازداشت بوده و نقل و انتقال آن ممنوع است. مرجع مذکور به محض وصول اطلاعیه فوق، توقیف و ممنوع معامله بودن وسیله نقلیه را در دفاتر مربوط قید و دستور توقیف آن را به واحد های ذی ربط صادر و ضمن جلوگیری از تردد آن، نتیجه اقدامات خود را ظرف مدت یک هفته به اداره امور مالیاتی اعلام نماید.

تبصره ۲- در مورد بازداشت حق الامتیاز و قطع مکالمه تلفن اعم از ثابت و همراه، دستور بازداشت به امور مشترکین

مخابرات محل اعلام می گردد. امور مذکور حسب مورد و بر طبق درخواست اداره امور مالیاتی مکلف است پس از قطع مکالمه، نقل و انتقال آن را ممنوع و در دفاتر مربوط ثبت نموده و مراتب را ظرف مدت یک هفته به اداره امور مالیاتی و مودی مالیاتی اعلام دارند.

تبصره ۳- در مورد بازداشت حقوق مادی مالکیت های فکری و معنوی، دستور بازداشت به اداره ثبت اسناد و املاک محل اعلام می گردد. اداره ثبت اسناد و املاک برابر درخواست اداره امور مالیاتی مکلف است نقل و انتقال حقوق مادی مالکیت های فکری و معنوی مورد بازداشت را ممنوع و در دفاتر مربوط ثبت و مراتب را ظرف مدت یک هفته به اداره امور مالیاتی و مودی مالیاتی اعلام دارد.

ماده ۲۵- به شخص حافظ اموال در صورتی که غیر از مودی باشد حق الحفاظ تعلق می گیرد. مسئول اجرائیات حق الحفاظ را بابت حق الزحمه حافظ یا کرایه محل برای حفظ اموال و یا مخارج ضروری دیگر با توجه به عرف معمول محلی تعیین خواهد نمود. پرداخت این مخارج کلاً به عهده مودی است.

ماده ۲۶- هرگاه حافظ اموال از تحویل اموالی که در حفاظت او قرار دارد به هیأت اجرایی خودداری نماید، اداره امور مالیاتی معادل اموال بازداشت شده، از اموال شخص حافظ اموال، بازداشت و طبق مقررات به فروش می رساند.

تبصره- در هر یک از موارد مذکور در مواد 23 الی 26 و 29 این آیین نامه که فعل یا ترک فعل حافظ اموال یا شخص ثالث و یا قصور و تقصیر وی متضمن عمل مجرمانه ای وفق قوانین موضوعه باشد و یا منجر به بروز خسارت نسبت به اموال و یا ضایع شدن و یا تلف شدن بعضی یا کل اموال تحویلی و توقیفی و یا دخل و تصرف برخلاف قوانین گردد حسب مورد متخلف از سوی دادستان انتظامی مالیاتی نزد مراجع صالح تحت تعقیب کیفری قرار می گیرد.

فصل سوم: بازداشت اموال منقول نزد شخص ثالث

ماده ۲۷- هرگاه مودی کتبا یا شفاهی اعلام نماید که وجه نقد، اموال منقول، ودیعه یا مطالبات یا مازاد وثیقه، و یا بطور کلی هر چیزی که ارزش مالی داشته باشد متعلق به او نزد شخص ثالثی (اعم از حقیقی یا حقوقی) است و یا اداره امور مالیاتی به هرنحو از چنین امری مطلع شود مکلف است از آن اموال و یا وجه معادل بدهی اعم از اصل و جرایم متعلقه و ده درصد وجه بدهی موضوع ماده 5 این آیین نامه و سایر هزینه های اجرایی بازداشت، و توقیف نامه ای در دو نسخه با درج ساعت و تاریخ مراجعه تهیه و یک نسخه از آن را به شخص ثالث که مال یا وجه نقد و یا مطالبات مالی نزد اوست ابلاغ و در نسخه ثانی رسید اخذ نماید.

ماده ۲۸- شخص ثالث مکلف است در زمان ابلاغ توقیف نامه، وجه نقد، اموال و مطالبات اعم از نقدی و غیرنقدی نزد خود را در متن توقیف نامه اعلام و نسبت به حفظ و حراست آن اقدام و حسب درخواست اداره امور مالیاتی عمل نماید، والا اداره امور مالیاتی معادل بدهی از وجه یا قیمت آن اموال را از شخص ثالث وصول خواهد کرد و این نکته در توقیف نامه قید می شود.

ماده ۲۹- هرگاه شخص ثالث اعم از حقیقی یا حقوقی که اموال موضوع ماده 27 این آیین نامه متعلق به مودی نزد او توقیف شده است:

- الف) از تحویل عین اموال به مأموران اجراء به محض مطالبه خودداری نماید.
- ب) چنانچه طلب، وجه نقد یا طلب حال باشد به محض مطالبه از واریز آن به حسابی که از طرف سازمان امور مالیاتی تعیین شده خودداری نماید.
- ج) در مورد طلبی که مهلت پرداخت آن در تاریخ ابلاغ توقیف نامه منقضی نگردیده به محض انقضای مهلت آن به حساب مزبور واریز ننماید.
- د) در مورد مازاد وثیقه و یا رهن، پس از فروش و کسر هزینه ها مطابق مقررات، از پرداخت مازاد خودداری نماید.
- ه) از تسلیم یا تحویل و یا رد و یا به قبض دادن حقوق مالکیت های فکری معنوی و سایر حقوق از قبیل سرقفلی، حق الامتياز، حق اکتشاف و اختراع، حق استخراج، موافقت اصولی، جواز، حق انتفاع و ... خودداری نماید

مستتکف محسوب و علاوه بر این که معادل بدهی از اموال شخصی او بازداشت و به فروش خواهد رسید، در صورتی که عمل وی منطبق با تبصره ماده 26 این آیین نامه باشد با وی وفق مقررات مربوط رفتار خواهد شد و در صورت واریز وجه یا طلب به حساب مذکور یا تسلیم عین یا حق یا شی، گواهی اجرائیات اداره امور مالیاتی صادر و به شخص ثالث تسلیم می گردد. این گواهی به منزله برائت ذمه ثالث در قبال بدهکار مالیاتی و نیز برائت ذمه بدهکار مالیاتی در قبال سازمان امور مالیاتی به میزان مال مربوط پس از وضع مخارج احتمالی خواهد بود.

ماده ۳۰- هرگاه شخص ثالث، منکر وجود تمام یا قسمتی از طلب، وجه نقد یا اموال منقول مودی نزد خود باشد باید ظرف مدت سه روز کاری از تاریخ ابلاغ توقیف نامه مراتب را کتبا به اداره امور مالیاتی ذی ربط اطلاع داده و رسید دریافت نماید. در این صورت عملیات اجرایی نسبت به مورد ادعای شخص ثالث متوقف می شود و قسمت اجراء می تواند برای اثبات وجود وجوه و اموال یا مطالبات در نزد شخص ثالث به مرجع صلاحیت دار مراجعه نماید. مرجع صلاحیت دار موضوع را به قید

فوریت و خارج از نوبت رسیدگی می نماید در صورتی که اطلاع مزبور داده نشود شخص ثالث مکلف است وجه نقد یا سایر اموال را به اداره امور مالیاتی ذی ربط تسلیم نماید؛ اگر اعتراضی داشته باشد به مرجع صالح شکایت کند.

تبصره ۱- در مواردی که وجود اموال یا وجوه یا حقوق موضوع ماده ۲۷ این آیین نامه نزد شخص ثالث طبق اسناد رسمی محرز باشد، صرف انکار شخص ثالث، مانع از ادامه عملیات اجرایی نمی باشد و اگر شخص ثالث از تسلیم اموال یا وجه یا حقوق مذکور توقیف شده نزد وی امتناع نماید و اداره امور مالیاتی به آن مال دسترسی پیدا نکند معادل قیمت و هزینه های آن از اموال وی توقیف و به فروش خواهد رسید.

تبصره ۲- چنانچه وجود وجوه و یا اموال یا حقوق موضوع ماده ۲۷ این آیین نامه مورد ادعای قسمت اجراء در نزد شخص ثالث در مراجع صلاحیت دار به اثبات برسد و بدهی مالیاتی معادل آنچه نزد شخص ثالث است پرداخت نشده و یا نشود، شخص منکر به تأدیه وجوه و مطالبات و تحویل اموال یا قیمت آن و هر نوع هزینه مترتبه ملزم خواهد شد. جمع این مبالغ از طریق فروش اموال وی وصول خواهد شد.

فصل چهارم: فروش اموال منقول

ماده ۳۱- هرگاه مودی تا انقضای ده روز از تاریخ توقیف اموال، بدهی خود را تأدیه ننماید اموال توقیف شده از طریق مزایده و انتشار آگهی، به فروش رسیده و کلیه بدهی و هزینه ها از حاصل فروش برداشته می شود؛ مگر این که مودی راجع به پرداخت بدهی با اداره امور مالیاتی توافق نماید که در این صورت با اجازه سازمان امور مالیاتی کشور با رعایت موضوع ماده ۱۶۷ قانون مالیات های مستقیم با اخذ وثیقه ملکی یا تضمین مناسب تقسیط خواهد شد.

ماده ۳۲- آگهی فروش بلافاصله پس از انقضای مدت مقرر در ماده ۳۱ این آیین نامه منتشر و حاوی نکات ذیل می باشد:

- ۱- نوع اموال بازداشت شده و تصریح بر توقیف بودن اموال و کیفیت تصرف؛
- ۲- روز و ساعت و محل فروش؛
- ۳- قیمت پایه که مزایده از آن شروع می شود؛
- ۴- در مورد وسائط نقلیه موتوری، نوع، نام کارخانه سازنده، سال ساخت، شماره پلاک انتظامی، رنگ، شماره موتور و شاسی و میزان بدهی معوقه وسائط نقلیه؛
- ۵- در مورد حق الامتیاز تلفن اعم از ثابت و همراه، ذکر شماره آن و میزان بدهی معوقه؛
- ۶- در مورد حقوق مالکیت های فکری و معنوی مشخصات حقوق مذکور.

تبصره- برای شرکت در مزایده، تودیع سپرده نقدی یا ضمانت نامه بانکی به میزان ده درصد قیمت پایه می باشد.

ماده ۳۳- روز فروش باید طوری معین شود که فاصله بین انتشار آگهی فروش تا روز مزبور کمتر از ده روز نباشد. در مورد اموال سریع الفساد و یا اموالی که نگهداری آنها باعث هزینه زیاد است موعد مناسب با وضعیت اموال تعیین می شود.

ماده ۳۴- اموال منقول بازداشت شده ای که قیمت مجموع آن بیش از بیست میلیون ریال نباشد بدون انتشار آگهی از طریق حراج فروخته خواهد شد.

تبصره- رقم مزبور با توجه به تغییر شاخص قیمت کالاها هر سه سال یک بار توسط رئیس سازمان امور مالیاتی کشور قابل تغییر بوده و پانزده روز پس از نشر در روزنامه رسمی لازم الاجرا می باشد.

ماده ۳۵- آگهی فروش باید به معابر عمومی، محل اداره امور مالیاتی و محل استقرار اموال الصاق و در سایت الکترونیکی سازمان امور مالیاتی کشور اعلام و یک نوبت در یکی از روزنامه ها درج شود.

ماده ۳۶- در صورت تغییر روز فروش، با رعایت مواد بالا آگهی تجدید می شود.

ماده ۳۷- تصنیفات، تألیفات و ترجمه های چاپی که هنوز برای خرید و فروش منتشر نشده، بدون رضایت مصنف یا مولف یا مترجم یا قائم مقام یا وراث و یا نماینده قانونی آنها به معرض فروش گذاشته نمی شود.

ماده ۳۸- مودی می تواند مثل سایر اشخاص در مزایده شرکت نماید ولی مأموران اجراء و مباشرین فروش و اقارب درجه اول آنها حق شرکت در مزایده را ندارند.

ماده ۳۹- مودی می تواند تقدم و تأخر فروش را نسبت به اموال بازداشت شده تقاضا کند، این تقاضا در صورتی پذیرفته خواهد شد که به وصول مطالبات لطمه وارد نسازد.

ماده ۴۰- شخصی که بالاترین قیمت را اعلام می دارد برنده مزایده شناخته می شود و باید ظرف مدت ده روز، تمام قیمت را به حسابی که از طرف سازمان امور مالیاتی کشور تعیین می شود واریز نماید؛ در صورت انصراف، سپرده دریافتی به نفع

دولت ضبط و به حساب خزانه واریز خواهد شد و اموال مورد مزایده به نفر دوم با حفظ شرایط مذکور فروخته می شود.

ماده ۴۱- هزینه نشر آگهی و حق الحفاظ و سایر مخارج به عهده مودی و به حساب او منظور می شود.

ماده ۴۲- هرگاه اموال به قیمت ارزیابی شده، خریدار نداشته باشد، اداره امور مالیاتی باید با رعایت مدت مذکور در ماده ۳۳ این آیین نامه، آگهی فروش را با قیمت پایه تجدید نماید و چنانچه برای بار دوم نیز خریداری پیدا نشود برای بار سوم آگهی منتشر و در آن قید می نماید اموال توقیفی به هر قیمتی خریدار داشته باشد از طریق حراج به دفعات فروخته خواهد شد. این موضوع بایستی قبل از مزایده طی اخطاری به صاحب مال ابلاغ شود و چنانچه حاصل فروش تکافوی بدهی مودی را نکند، اجرائیات اداره امور مالیاتی از اموال دیگر مودی تا میزان بقیه بدهی او بازداشت و طبق مقررات این آیین نامه به فروش می رساند.

تبصره- چنانچه پس از تنظیم صورت جلسه فروش اموال معاذیر قانونی در جهت انتقال برای اجراء بوجود آید اداره مزبور می تواند ضمن استرداد سپرده برنده مزایده، مجدداً آگهی مزایده منتشر نماید.

ماده ۴۳- جلسه فروش اعم از مزایده و حراج با حضور نمایندگان دادستان عمومی و انقلاب و دادستان انتظامی مالیاتی برگزار و صورت مجلس به امضای نمایندگان مذکور و بالاترین مقام اداره کل امور مالیاتی یا نماینده قانونی وی می رسد.

ماده ۴۴- اموال منقولی که در اجرای مقررات این آیین نامه به فروش رسیده، و نیاز به تنظیم سند رسمی انتقال دارد و مودی برای امضای سند انتقال به خریدار در دفترخانه اسناد رسمی حاضر نشود و یا به طور کلی نسبت به فراهم آوردن شرایط انتقال رسمی اقدام ننماید، اداره کل امور مالیاتی ضمن ارسال مستندات و مدارک لازم به ضمیمه صورت مجلس آخرین مزایده به یکی از دفاتر اسناد رسمی و سایر مراجع قانونی، نماینده اداره کل امور مالیاتی را برای انجام کلیه امور و امضای سند انتقال معرفی خواهد نمود که به نمایندگی از طرف مودی اقدامات لازم را انجام داده و سند انتقال را امضاء نماید.

ماده ۴۵- در مواردی که در اجرای مقررات این آیین نامه برای اموال منقول مورد مزایده خریداری پیدا نشود، در صورت صلاحدید سازمان امور مالیاتی کشور با تملک آن، مراتب به ضمیمه صورت مجلس آخرین مزایده به منظور تنظیم سند انتقال به نام سازمان امور مالیاتی کشور به یکی از دفاتر اسناد رسمی اعلام خواهد شد. در صورتی که مودی حاضر به امضای سند انتقال و یا فراهم آوردن شرایط انتقال نشود نماینده اداره کل امور مالیاتی به نمایندگی از طرف مودی، کلیه شرایط را فراهم نموده و سند انتقال را امضاء خواهد کرد.

فصل پنجم: بازداشت اموال غیرمنقول و فروش آن

ماده ۴۶- در صورتی که اموال منقول مودی برای استیفای طلب دولت کافی نباشد، اداره وصول و اجراء نسبت به بازداشت و فروش اموال غیرمنقول مودی با رعایت ماده ۲۱۲ قانون مالیات های مستقیم بر طبق مقررات آتی اقدام می نماید.

ماده ۴۷- بازداشت نامه اموال غیرمنقول در چهار نسخه تهیه و نسخه چهارم بلافاصله به اداره ثبت اسناد و املاک محل ارسال می شود. اداره ثبت اسناد و املاک مربوط، به محض وصول اطلاعیه مذکور و در صورت تعلق ملک به مودی یا مودیان، توقیف بودن ملک را در دفاتر مربوط قید و موقوف معامله بودن آنرا در پرونده ثبتی منعکس نموده و نتیجه اقدامات را ظرف مدت یک هفته به اداره امور مالیاتی ذی ربط اعلام می دارد.

تبصره- مسئول اجرائیات عنداللزوم می تواند با ارائه مشخصات کامل سجلی مودی از اداره ثبت اسناد و املاک در مورد وجود املاک به نام مودی یا هر نوع متعلق به مودی را استعلام نماید، اداره ثبت اسناد و املاک مکلف است حداکثر ظرف مدت یک هفته مشخصات کامل ثبتی ملک و یا املاک و یا هر نوع متعلق به مودی را کتبا به ادارات استعلام کننده، اعلام نماید.

ماده ۴۸- در صورتی که مال غیرمنقول یا حقوق متعلق به مودی درآمدی داشته باشد، برابر مقررات این آیین نامه درآمد مزبور تا زمان فروش ملک، بازداشت و در صورت وصول به عنوان قسمتی از بدهی مودی محسوب خواهد شد. در صورتی که درآمد مزبور تکافوی بدهی مالیاتی مودی را نماید از فروش ملک خودداری می گردد.

ماده ۴۹- اداره امور مالیاتی مکلف است، برای فروش اموال غیرمنقول، اعلانی مشتمل بر: نام و نام خانوادگی مودی، نوع و کاربری، محل وقوع، مساحت تقریبی عرصه و اعیان، مبلغ بدهی مودی و سایر مشخصات آن را با تصریح به این که تمام ملک یا قسمتی از آن فروخته می شود، علت فروش، روز و ساعت، محل فروش، قیمتی که مزایده از آن شروع خواهد شد و سایر شرایط قانونی مربوط از جمله مفاد تبصره های ماده ۲۱۵ قانون مالیات های مستقیم را قید و منتشر نماید.

ماده ۵۰- برای شروع مزایده در مورد املاک، حداقل قیمت ملک به بهای روز، که از طرف کارشناس اداره امور مالیاتی و یا کارشناس رسمی دادگستری یا خبره تعیین خواهد شد، مأخذ فروش قرار خواهد گرفت.

ماده ۵۱- مقررات فصل چهارم این آیین نامه در مورد فروش اموال غیرمنقول نیز حسب مورد جاری می باشد. ضمناً چنانچه بعد از مزایده نوبت دوم خریداری برای ملک مورد مزایده پیدا نشود در صورت اقتضاء طبق مقررات ماده 215 قانون مالیات های مستقیم عمل خواهد شد.

ماده ۵۲- پس از انجام مزایده، تنظیم و امضای صورت مجلس و صدور سند موکول به انقضای یک ماه از تاریخ تنظیم صورت مجلس یادشده خواهد بود. هرگاه مودی طرف این مدت نسبت به پرداخت کلیه بدهی خود به اضافه ده درصد موضوع ماده 211 قانون مالیات های مستقیم اقدام و هزینه های متعلقه را پرداخت نماید از ملک مزبور رفع بازداشت به عمل خواهد آمد.

ماده ۵۳- در صورتی که مودی پس از انقضای یک ماه مذکور برای امضای سند انتقال حاضر نشود یا شرایط انتقال را فراهم نیاورد، اداره امور مالیاتی مستندات و مدارک لازم را به یکی از دفاتر اسناد رسمی ارسال نموده و نماینده دفتر حقوقی سازمان امور مالیاتی به نمایندگی از طرف مودی مقدمات انتقال را فراهم آورده و سند انتقال را امضاء خواهد نمود.

ماده ۵۴- در مواردی که طبق ماده 215 قانون مالیات های مستقیم برای ملک مورد مزایده خریداری پیدا نشود در صورت موافقت سازمان امور مالیاتی کشور با تملک آن، مراتب به ضمیمه صورت مجلس آخرین مزایده به منظور تنظیم سند انتقال به نام سازمان امور مالیاتی کشور به یکی از دفاتر اسناد رسمی اعلام خواهد شد و در صورتی که مودی حاضر به امضای سند انتقال و یا فراهم آوردن شرایط انتقال نشود نماینده حقوقی سازمان امور مالیاتی کشور به نمایندگی از طرف مودی کلیه شرایط را فراهم نموده و سند انتقال را امضاء خواهد کرد.

ماده ۵۵- در مورد افراد مذکور در مواد 26 و 39 قانون مالیات های مستقیم چنانچه طرف مهلت مقرر نسبت به پرداخت یا تقسیط بدهی قطعی شده خود اقدام ننمایند، مقررات این آیین نامه حسب مورد نسبت به ماترک اموال مورد وقف یا حبس یا نذر جاری می باشد.

ماده ۵۶- هرگاه شخص ثالث نسبت به تمام یا قسمتی از اموال غیرمنقول بازداشت شده و حقوق ناشی از آن ادعای حق کند، عملیات اجرایی در صورتی متوقف می شود که دعوی، مستند به سند رسمی یا رأی قطعی دادگاه بوده و تاریخ وجود حق یا تنظیم سند، مقدم بر تاریخ بازداشت اموال غیرمنقول باشد و این امر مورد تأیید هیأت حل اختلاف مالیاتی موضوع ماده 216 قانون مالیات های مستقیم قرار گیرد.

فصل ششم: مقررات عمومی

ماده ۵۷- هرگاه مودی بر طبق ماده 161 قانون مالیات های مستقیم (با آخرین اصلاحات مصوب 1380/11/27) تأمین سپرده باشد، این تأمین مانع از بازداشت سایر اموال او که وصول مالیات از آن محل سهل تر باشد، نیست. ولی پس از وصول طلب دولت، اداره امور مالیاتی مکلف است فوراً نسبت به رفع تأمین اقدام کند.

ماده ۵۸- شکایت از اقدامات اجرایی یا درخواست توقف موقت عملیات اجرایی و یا درخواست رفع اثر از اقدامات اجرایی مانع از ادامه عملیات اجرایی نمی گردد مگر در موارد ذیل:

الف) مودی نسبت به پرداخت یا ترتیب پرداخت بدهی حسب مقررات این آیین نامه اقدام نماید و یا معادل میزان بدهی، وجه نقد یا تضمین بانکی و یا وثیقه ملکی بسپارد و یا ضامن معتبر که اعتبار ضامن مورد قبول اداره امور مالیاتی باشد، معرفی نماید.

ب) براساس رأی هیأت حل اختلاف مالیاتی موضوع ماده 216 قانون مالیات های مستقیم مبنی بر توقف عملیات اجرایی؛ در صورتی که هیأت حل اختلاف مالیاتی موضوع ماده 216 قانون مالیات های مستقیم دلایل شاکی را قوی بداند و یا شکایت شاکی مستند به سند رسمی یا احکام قطعی مراجع قضایی یا اسناد اداری باشد، بدون اخذ تأمین قرار توقف عملیات اجرایی را صادر می نماید.

ج) نقض رأی هیأت حل اختلاف مالیاتی توسط شورای عالی مالیاتی یا دادنامه صادره توسط دیوان عدالت اداری و یا مراجع قضایی ذی صلاح

با توجه به تکلیف قانونی شعب دیوان عدالت اداری مبنی بر رسیدگی خارج از نوبت پس از صدور دستور موقت، مسئولین ذی ربط سازمان امور مالیاتی کشور مکلفند در اسرع وقت و در فرجه قانونی نسبت به ارسال پاسخ به شعب دیوان اقدام نمایند.

د) پرونده های موضوع تبصره ماده 157 قانون مالیات های مستقیم در صورت قطعیت مالیات در هیأت حل اختلاف مالیاتی موضوع ماده 216 قانون مالیات های مستقیم مطرح و چنانچه مطالبه مالیات از غیرمودی مورد تأیید هیأت یاد شده قرار گرفته باشد حکم بر مطالبه مالیات، کان لم یکن تلقی می گردد[3].

تبصره- توقف عملیات اجرایی جز در موارد مصرح در این ماده، تخلف انتظامی بوده و دادستان انتظامی مالیاتی موظف به رسیدگی و تقاضای مجازات متخلف یا متخلفین از هیأت عالی انتظامی می باشد.

ماده ۵۹- اشخاص ثالثی که پرداخت مالیات دیگری را تعهد یا ضمانت کرده یا به موجب قانون مکلف به کسر و ایصال مالیات دیگری می باشند و نسبت به پرداخت مالیات با مودی مسئولیت تضامنی دارند؛ چنانچه نسبت به مطالبات و مالیات های

قطعی شده و مورد اجراء، از اقدامات اجرایی شکایت نمایند صدور قرار توقف عملیات اجرایی به طریق مقرر در ماده 58 این آیین نامه و بندها و تبصره آن خواهد بود.

ماده ۶۰- شکایت به عنوان اشتباه در محاسبه در مرحله اجرایی مانع از ادامه عملیات اجرایی نخواهد بود.

ماده ۶۱- هرگاه مودی مالیاتی در حین عملیات اجرایی فوت نماید و یا محجور شود، عملیات اجرایی تا زمان معین شدن ورثه قانونی در مورد متوفی و یا نصب قیم در مورد محجور، متوقف می شود. لیکن اداره امور مالیاتی می تواند در صورتی که جزء ماترک متوفی و یا جزء دارایی محجور، موجودی نقدی باشد، به میزان بدهی و با رعایت تشریفات قانونی قبل از تعیین شدن ورثه قانونی و یا نصب قیم توسط مراجع ذی صلاح، موجودی نقدی را توقیف نماید.

تبصره- چنانچه بین وراث متوفی، صغیر یا محجوری باشد که ولی قهری نداشته باشد، عملیات اجرایی نسبت به سهم صغیر یا محجور تا تعیین قیم متوقف می گردد.

ماده ۶۲- کلیه مقررات مندرج در این آیین نامه در مورد بدهکاران موضوع ماده 48 قانون محاسبات عمومی نیز جاری بوده و تکلیف وصول این قبیل مطالبات نیز همانند مطالبات مالیاتی می باشد.

دستگاه اجرایی بستانکار موضوع مواد 48 قانون محاسبات عمومی کشور مصوب 1366 و 32 قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب 1384/08/15 با اصلاحات و الحاقات بعدی مکلف است علاوه بر مشخصات هویتی اشخاص بدهکار شامل اشخاص حقیقی: نام و نام خانوادگی، شماره شناسنامه، تاریخ تولد، نام پدر، کد ملی، آدرس دقیق محل سکونت، محل کار و در مورد اشخاص حقوقی: شماره ثبت، کد اقتصادی، آدرس دقیق محل فعالیت و مشخصات دقیق هیأت مدیره و میزان بدهی، مشخصات کاملی از اموال و دارایی ها، مطالبات و تضمینات و وثایق، اعم از نقدی و غیرنقدی و محل استقرار آنها را به اداره امور مالیاتی (اجرائیات) مربوط اعلام نماید.

ماده ۶۳- سازمان امور مالیاتی کشور و ادارات کل امور مالیاتی می توانند کلیه هزینه های حفظ و نگهداری اموال منقول و غیرمنقول مودیان مالیاتی را که براساس مقررات فصل نهم قانون و از طریق عملیات اجرایی از مودی توقیف می نمایند، از محل اعتبارات مصوب سالیانه خود تأمین و پرداخت نموده و معادل کل هزینه های انجام شده را از حاصل فروش اموال کسر و به حساب درآمد عمومی کشور واریز نمایند.

ماده ۶۴- این آیین نامه مشتمل بر 64 ماده و 25 تبصره می باشد که بنا به مفاد ماده 218 قانون مالیات های مستقیم مصوب 1366/12/03 و اصلاحات بعدی آن در تاریخ 1390/03/23 به تصویب رسید و پانزده روز پس از انتشار در روزنامه رسمی جایگزین آیین نامه قبلی می شود.

وزیر امور اقتصادی و دارایی- سید شمس الدین حسینی/ وزیر دادگستری- سید مرتضی بختیاری

